

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Öztályosorsjegyek

nagy választékban a helybeli
egyedüli főelarusítónál

KUNETZ MÓR

banküzletében Szabadkán.

Egész	fél	negyed	nyolcad
12.—	6.—	3.—	1.50

Huzás már 25-én.

Szertelenségek.

A koalíció — elismerjük — igyekszik magára öltetni a kormányzópárthoz illő komolyság és megbízhatóság tisztos öltönyét. De keblében mindig megvan a hajlandóság: visszatérni a frigiai sipkához. Mert íme, a felirat szövegének megállapításában a koalíció vezetősége óvatos vigyázattal és mérséklettel kívánt eljárni s a konfliktus kiélesítésétől tartózkodott, ami nemcsak a mi szemünkben, de a közélet minden józan munkásának szemében növelte a koalíció politikai érettségében vetett hitet. Ámde — ezt olvassuk a koalícióhoz közelálló lapokban — vannak, akik legujabban „ellenőrző bizottság” címén valódi jóléti bizottságot akarnak szervezni, az ideiglenes kormány tényeinek és intézkedéseinek ellenőrzésére.

Mondanunk sem kell, hogy ily tervek és képtelen eszmék felvetése csak árt a koalíció politikai hírének, mert ez a terv teljesen jakobinus eszmekörben mozog. Nem is hisszük, hogy e honmentő ideát a „vezérlő-bizottság,” komolyan tárgyalja és elfogadja. Ha tárgyalná és el nem vetné, olyan bizonyítványát állítaná ki politikai érettségének, a mily roku politikai éretlenség a vezérlőbizottság legtöbb tagjától ki nem telik.

Az ellenőrző-bizottság terve tehát — úgy véljük — halva született. Am maga a gondolat — egy hivatalosan szervezett

parlamentari spicli bizottság gondolatának felvetődése — jellemzi a kort, a viszonyokat s az embereket. S mindenesetre politikai életünk súlyos állapotának bizonyítéka.

Van azonban még egy másik feltűnő jelenség is, amelyről szólnunk kell. A koalíció sajtójának egy része, főleg az amely az „új párt” szekerét tolja, a kibontakozás minden felröppent tervét könyörtelenül elpusztítja, bármily kiváló államférfi nevével van is összefűzve, mihelyt ez a terv és annak állítólagos propagálója — nem tagja a vezérlő-bizottságnak.

Általában nem értjük az ideges lármát s a halálra rémült arcokat, mihelyt a másik koalíció eszméje felszínre vetődik. S bár vannak, akik privát lakások ajtaát is argusszemekkel őrzik s „tanácskozások” szimatolnak minden bokor megett, mi a magunk részéről nem gondoljuk, hogy konkrét tények alapján keletkeztek ezek a hiresztelések. Ámde tisztelettel kell hangsúlyoznunk, hogy más hazafiak is vannak a koalíció vezérlő-bizottságának tagjain kívül s hogy tanácskozni, az ország dolgait meghányi-vetni nemcsak a vezérlő bizottság keblében szabad.

Megirtuk számtalanszor, hogy a koalíció feladatának és kötelességének tartjuk a kormányzat átvételét. Bennünket tehát gáncsvetéssel, a koalicionális vízek zavarásával, igazságosan nem vádolhatnak. Viszont azonban óvnunk kell a koalíciót és sajtót, hogy ne essék minduntalan üldözési mániába. Mert valóban üldözési mánia számba megy, ha minduntalan beszélnek és írják, hogy ég-föld összeesküdött a szent koalíció szétrobbantására.

A koalíció bizony heterogén elemekből áll s aligha örökéletű. Tartósságában még saját bentfentesei és oszlopos emberei is alaposan kételkednek. A koalí-

ció tehát szétrobbanhat, de csak a dolog belső erejénél fogva, minden külső beavatkozás és „szabadelpárti” intrika nélkül.

Ne tessék hát rémeket látni mindenütt. Ne féltsék a hordót, hogy abroncsai elpattognak, ha az abroncs erős és ha a hordó tartama érdemes arra, hogy kifolyását minden módon megakadályozhatják.

ORSZÁGGYULÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, május 8.

A folyosó a rendes hétfői képet mutatja. Tíz órakor még kevesen vannak és lassan gyülekeznek. A szenzációról folyik a beszélgetés: Tisza bécsi utjáról. A miniszterelnök eredeti tervének megváltoztatásával ma is ott maradt a császárvárosban s ebből azt következtetik, hogy talán még ma vagy holnap a király dönteni fog.

Justh Gyula elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést.

Okolicsányi László jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet minden hozzászólás nélkül hitelesítenek.

Bottlik János és Berec Ábel képviselők mandátuma végleg igazoltatik.

Percel Dezső ellen összeférhetlenségi jelentést adtak be, de miután az nem szabályszerű, irattárba helyezik.

Pop Csicsó István: A nemzetiségi képviselők kénytelenek voltak külön pártot alakítani, mert egy magyar politikai párt sincs, amely Dek Ferenc alkotását, az 1868. nemzetiségi törvény végrehajtását követelné. Beszél a választói jogról, amely olyan igazságtalan, hogy vannak községek, ahol a kondásnak, mert nemes, van szavazati joga, de az egész lakoságnak nincs.

Hieronymi rendelete a gyülekezési jog dolgában a nemzetiségek ellen való és mi volt érte a viszonzás? A magyarok mindenünnen kibuktatták s hogy mandátumot kapjon, kénytelen volt lemenni az általa gyűlölt nemzetiségek közé. (Derűtség.) De

büszke vagyok rá, hogy egy román szavazatot sem kapott az az ember. A nemzetiségek üldözésének politikája helytelen. Ő van olyan hazafi, mint akármelyik képviselő. (Derűtség.) A nemzetiségi felirati javaslat egyes pontjait kommentálja s kérdi, hogy van e egy bíróság is, ahol román jegyzőkönyvet vennének föl?

Benedek János: Hát még mi a szószkellene?

Az elnök: Kérem, tessék meghallgatni a szónokot!

Hock János: Nagyon nehéz!

Pap Csicsó István: Az esküdtzéki intézménynél sem váltották be a nemzetiségeknek tett ígéreteket. (Nagy zaj.) Nem léphet be pártja a függetlenségi pártba, mert az intranzigens Kossuth Lajos szelleme is ki van zárva ebből a pártból Kossuth nem akart fajpolitikát, mint azok, akik az ő cége alatt csináltak pártot. (Zaj a baloldalon.)

Szász József: Bécsből rendelték meg ezt a beszédet?

Pop-Csicsó István: Bánffy szerint a koalíció politikája az, hogy fel kell szívni a nemzetiségeket.

Vlád Aurél: Igaz! Így mondta!

Hock János: Hazudik! Nem így van!

Vlád Aurél: Ezt aztán igazán kikérem magamnak. Micsodta tempó ez?! Én sohasem hazudtam!

Pop-Csicsó István Bánffy beszédével polemizál. Szent István is már azt a nézetet vallotta, hogy a nemzetiségek sajátos kulturáját kell fejleszteni.

Gajary Géza: Ez nem áll!

Barta Ödön: Nézze meg az akkori gyorsíró-följegyzéseket. (Derűtség.)

Pop Csicsó István: Nyelvünket akarják, melyet mi semmi körülmények között nem adunk oda. (Nagy zaj.) Ő csak a törvénynek engedelmeskedik, embernek nem. A fajösszeforrasztás politikája nem igaz.

Elnök: Képviselő ur olybá tünteti fel a magyar országgyűlést, mintha itt fajharcot vívnának. No hát ez nem igaz. Efelett öröködöm. Sehol a világon nincs olyan jó dolga a nemzetiségeknek, mint Magyarországon. (Tetszés a Ház minden oldalán.) Respektáljuk mindenkinek a nyelvé

Dr. Keiszler J. orvostudor
Vizgyógyintézete
Szabadkán, Mária-Terézia park, vasút mellett

Gyógyintézetek: massage, vizcúra, szénasavas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torn. Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknek mint: idegesség, hysteria, főfajás, és szedülésnél. A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: szekrekedésnél. — Szívajoknál: szénasavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

de a magyar állam nyelve csak magyar lehet. Kérem tehát a képviselő urat, ne indítson itt fajharcot. (Éljenzés a ház minden oldalán.)

Pop Cs. István: Nagyon örül, hogy a Házban vannak olyanok, akik úgy is gondolkodnak, ő azonban Bánffyval polemizál. Nem azt mondja, hogy a románok ne tanuljanak magyarul, de románul is tanuljanak. Nem fogadja el a feliratot, hanem csatlakozik Mihályi Tivadar dr. ellenfeliratához.

Metzner Béla: Tiltakozik azon vád ellen, hogy a függetlenségi párt barmit is feladott volna elveiből. Elfogadja a feliratot, mert az alkalmas a békés megoldásra s most benne föll van tartva a függetlenségi programm.

Károlyi Sándor gróf: Félreértések kikerülése végett ki kell jelentenie, hogy ő szükségesnek látja ugyan a gazdasági különválást, de csak átmenettel. (Helyeslés) Ezt mondta különben szombati beszédében.

Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Déri Géza: Szabadelvűpárt nem törekszik a függetlenségi pártnak népszerűtlenné tételére. Ez nem is lehet, mert a 48-as eszmét ő nem tartja párteszmeének, hanem minden magyar ember ideáljának.

Farkasházy Zsigmond dr.: Hát akkor miért nem jön ide. Mit keres odaát?

Déri Géza: Azért, mert én fokról-fokra óhajtom megvalósítani a magyar nemzet követeléseit. Nincs kifogása az ellen, hogy feliratoznak, de akkor legyen benne a nemzet minden óhajta, minden függőkérdés. Foglalkozik a felirat tartalmával; konstatálja, hogy abból hiányzik a népoktatási törvényjavaslat, a mi szerinte igen fontos követelés. (Felkiáltások balon: Ugratás!)

Követeli az állami népoktatást. A szabadelvűpárt nem paktál a nemzetiségekkel.

Felkiáltások balról: Hát a szászok?

Déri Géza: Azok nem alkotnak külön nemzetiségi pártot.

Rusu Szirianu: Ha mandátum kell, jók a szászok.

Déry Géza: Választóim románok, de ha ők azt kívánják, hogy mondjak le a nemzeti eszméről, lemondanék inkább a mandátumról. Végül

kijelenti, hogy a feliratot nem fogadja el.

Kelemen Samu szerint a nemzet itélt, a szabadelvűpárt megbukott, de még mindig hatalmon van. A kormány a távozásnak utján jogi állapotába helyezkedett, de mi a tényleges állapotot óhajtjuk. Majd fejtegeti a gazdasági különválás szükségét, s végül kijelenti, hogy a feliratot elfogadja.

Ezzel az ülés véget ért.

A keceli postarablás.

Megirtuk vasárnap, hogy a keceli postarablás tettesei László Géza szabadkai rendőrkapitány, Deák kiskőrösi és a halasi csendőrőrmesterek buzgólkodása folytán hurokra kerültek.

A tettesek Barna György, Barna Mihály és Beretvás József. Az első kettő jómódu gazdaember fia, a harmadik rovott multu, fegyházviselt ember. Szombaton este hozták mindhármat Szabadkára, ahol tegnap töredelmesen bevallották gaztettüket.

Barna György és Barna Mihály azt vallották, hogy a büntényt Beretvás József rábeszélése folytán követték el szeptember 30. és október 1. közötti éjszaka a következőképen.

Megtudták azt hogy a keceli postahivatalhoz sok pénz érkezett. Beretvás rábeszélte két társát, hogy használják föl a kínálkozó alkalmat és lopják el a pénzt. Megbeszélésük szerint éjszaka hajtották végre a gaztettet.

Együtt mentek a postahivatalhoz, kiásták a falát, Barna György és Beretvás József behatoltak a postahivatalba, s a pénzt egy ládában megtalálva az ablakon adták ki a kint várakozó Barna Mihálynak.

Ezután együtt mentek el Beretvás József lakására, ahol feltörték a ládát, s benne 17,000 korona készpénzt találtak, melyet egyenlő részre osztva a ládával együtt elásták. — A gonosztevők azt mondják, hogy a pénz nagyobb része még most is megvan az elásott ládában. Megmondták is, hová ásták el zsákmányukat. A kár megtérül, mert Barnaéknak ingatlan vagyonuk van s mert a pénz nagyobb része még megvan.

Ma László Géza és Brestyánszki Miklós a délutáni vonattal Kecelre utaztak, hogy a helyszínén kiássák az elrejtett pénzesládát.

Megrendítő öngyilkosság.

Megrendítő öngyilkosság történt Zomborban. Weinc Pál, husz éves fiatalember, a zombori pénzügyigazgatóság számvevőségi gyakornoka agyonlőtte magát.

A fiatal ember három évvel ezelőtt

tette le az érettségét a szabadkai főgymnasiumban. Tanárai szorgalma és kiváló tehetsége miatt nagyon kedvelték. Az érettségi bizonyítvány megszerzése után a zombori pénzügyigazgatóságba lépett számvevőségi gyakornoknak.

Édes atyja, a ki a szabadkai törvénytörvényes irodatisztje volt, néhány évvel ezelőtt két napi betegség után meghalt. Az erőteljes ember hirtelen halála annak idején Szabadkán nagy részvétet keltett.

Fiát, Weinc Pált a zombori pénzügyigazgatóságnál is megkedvelték. Néhány hónapja súlyos betegségbe esett. Alig épült föl betegségéből, Budapestre utazott, hogy az államszámviteltani vizsgát letegye. Tökéletesen el volt készülve a vizsgára, de úgy látszik betegsége annyira megviselte, hogy nem a saját maga által várt eredménnyel tette le a vizsgát.

Ekkor a fiatal ember haza utazott Zomborba, ahol édes anyja is élt, átengedte magát a buskomorságnak, s ilyen lelki állapotban követte el az öngyilkosságot. Zomborban a fiatal ember halála, különösen hivatalnok társai között nagy részvétet keltett.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Május 14, 15, 16. Országos vásár Szabadkán.

Május 21. A szabadkai gazdakör közgyűlése saját helyiségében.

Május hé 28. Hungverseny a főgimnáziumban.

— **Személyi hír.** Dr. Valihora Ágoston kalocsai kanonok a nagyobb papnevelő intézet igazgatója és dr. Hinger Mihály kalocsai szentszéki jegyző a mai nap folyamán Szabadkán tartózkodtak.

— **Egyházmegyei hír.** Tillinger Ferenc ujvidéki káplánt a kalocsai székeskáptalan Császártöltésre plébánossá nevezte ki.

— **Meghívó.** A Szabadkai Gazdakör f. évi május hó 21 én d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlést, melyre a kör tagjai ezennel meghívattak. Elnökség.

— **A szabadkai főgymnasium érettségije.** A főgymnasium 8-ik osztályában ma kezdődtek az osztályvizsgák. A szóbeli érettségi június hó 16-dikán kezdődik Platz Bonifac dr. főigazgató elnöklésével. Az idén negyven tanuló várja az érettségi vizsgálatokat, amely szám elég nagy.

— **A bajai tűz.** Megirtuk vasárnapi számunkban, hogy Baján óriási tűzvész pusztított. Szerencsére a lángoknak nem esett több épület martalékul, mint a hányat már jeleztünk,

t. i. 42 lakóház és 26 melléképület. A tűz Lavrics Mátyásnál keletkezett úgy, hogy a tűzfalhoz támasztott kukoricaszár kigyulladt. Három utca égett le, dacára a jó építkezésnek s annak, hogy az utcák fásítva vannak. A szél azonban utcáról utcára kapta az égő nádkévéket. Emberéletben kár nem esett, de leégett egy teljes cséplőgép garnitúra. Nagy baj az, hogy a tűzoltóság felszerelése hiányos. Csofálatos, hogy a mindentekintben előrehaladott Baján a tűzoltóság felszerelése hiányos, s még csak egy pár lova sincs az önkéntes tűzoltóságnak. A zsarátnokot még vasárnap reggel is oltották. A károsultak kivétel nélkül szegény emberek. A leégett házak között csak 5-6 cseréppel fedett ház volt.

— **A szegedi tábla köréből.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke ifj. Hévizy József ügyvédjelölt kecskeméti lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Baja szabályrendeletet kér.** Baja város tanácsától ma átirat érkezett, melyben a piacra kerülő árucikkek után fizetendő helypénzdíjak és a vámsorompónál behozott árucikkek után fizetendő beviteli illetékekre vonatkozó szabályrendeletet kérik hasonlóak alkotásánál leendő felhasználás végett.

— **Gondnokság alatt.** A szabadkai kir. törvénytörvényes közhírré teszi, hogy *Ejrényi Györgyné* szül. Ivanits Katalin szabadkai lakost tékozlás miatt gondnokság alá helyezte.

— **Egy volt polgármester halála.** Vukicsevics Péter Zombor sz. kir. város volt polgármestere Zomborban pénteken meghalt. A város alábbi gyászjelentést bocsájtotta ki: Zombor szabad királyi város közönsége mély megilletődéssel tudatja, hogy Vukicsevics Péter volt polgármester, a városnak mindenkor nagyrabecsült és szeretett polgára, folyó évi május hó 5-én lelkét a teremtőnek visszaadta. Az elhunyt kihült tetemeit folyó hó 7-én délután 1/2 5 órakor fogjuk a gyázházból örök nyugalomra kísélni. Zombor, 1905. május 6-án. Legyen emléke örökké kegyeletos! Hosszu nyugalma csendes!

— **Football mérkőzés.** A Fővárosi Torna Club-bal fog mérkőzni f. hó 14-én a Szabadkai Sport Egylet a városerdőben.

— **A toloncügy rendezése.** Sopronmegye törvényhatósági bizottsága a toloncügy országos rendezése érdekében feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyet pártolás végett a szabadkai törvényhatóságnak megküldött. A toloncszabályzat ugyanis egyes községekre méltánytalan terheket ró, miért is a felirat azt célozza, hogy a községek a toloncoltatás terhe alól felmentessenek, a

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenczia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Övadjunk tehát hatás nélküli külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essenczia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza;
Szabadkán: Katona Ágoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér;
Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenczia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgöresöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvénynél.

Megvizsgálva és véleményezve!

toloncügy országosan rendeztesék és a toloncoltatást az állam eszközölje. Ugyanezen törvényhatóság a faiskola ügynek újból való rendezése végett a földmivelésügyi miniszterhez is feliratot intéz melyet a pártolás végett szintén megküldöttek.

— **Legényvirtus Palicson.** A kocsmai táncmulatság szolgált tegnap ismét alkalmul arra, hogy vér folyjon. A palicsi kisvendéglőben duhajkodott néhány harcias hajlamu legény és a bor hatása alatt annyira mentek a dorbézolásban és sértegetésekben, hogy a rendőrség beavatkozása vált szükségessé. Több se kellett a felpaprikázott fiataloknak, a virtus felébredt bennük, nekiestek az ügyeletes rendőröknek, úgy hogy ezek kénytelenek voltak fegyvereikhez nyulni, minek szomorú eredménye lett. A két főhős Sebők Sándor és Sebők Lajos véresen, eszméletlenül maradt a küzdőterén. Előbbi a nyakszirtjén kapott oly súlyos sérülést, hogy állapota életveszélyes. Mindkettőjüket a kórházban ápolják.

— **Meglőtték a város erdőben.** Vig Mátyás kereskedőségét tegnap délután a város erdőben séta közben ismeretlen egyén egy Flóbert puskával meglőtte. A golyó a fiatal ember tenyerébe hatolt keresztül. A mentők azonnal ápolás alá vették, a rendőrség pedig az eljárást megindította.

— **Betegség elől a halálba.** Egy magával tehetetlen, szegény aggastyán tegnapelőtt kinzó betegségének végét vetendő, öngyilkossági szándékából sérvébe szurt. Két napi kínlás után ma reggel a kórházban kiszendetett. Böröc Ferencnek hívták a 85 éves aggastyánt, aki életének közelgő végét sem birta kivárni. Ma délután boncolták föl a temető hullaházában, honnan aztán eltemették.

Megsemmisített ipartestületi választás.

Említettük már, hogy Reisner Lajos dr. az ipartestület közgyűlésén megejtett előjárás választást megfeleltetett. Az első foku iparhatóság e felelősség alapján a választást megsemmisítette. A megsemmisítő határozatot most a megválasztott előjárás a II. foku hatósághoz feleltetett meg.

Innen onnan.

Dolga akadt az atyafinak a városban, hát egyuttal levelet is vitt a postára, katonasorban levő fiának. Ajánlva akarta feladni a vaskos levelet és illendőképpen fölstemplizte, azután pedig nagy alázattal odanyújtotta a postásnak, hogy adna róla receficét. A postás látja, hogy a levél nehezebb a rendesnél, vizsgálja az öregnek:

— Nehéz a levél, atyafi! Ragaszson még rá egy tíz filléres bélyeget.

A magyar nagy ügygyel-bajjal elkötorászott a zsebkendő sarkából tíz fillért. Mikor rendben voltak, odaszól a postásnak:

— Hát megkövetem átossággal, már most könnyebb az a levél? Hiszen most még nehezebb!

A mi jó népünk fölkapja a szavakat röptében s használja úgy, amint az jól esik neki. Főleg akkor lehet ezt tapasztalni, ha uralal beszél. Valami érthetetlen módon olyasfélével érez, hogy most köteles-

ség cifrázni a szót az egyenlőség szempontjából.

Ugyanezért az öreg magyar így állít be az ügyvédhez.

— Nagy esetünk van, nagy a baj.

— Csak ki vele. Mi történt?

— A fiam holttá nyilvánított egy legényt.

— Hogyan?

— A fejire vágott, oszt meghalt, ezt igazítja ki az ur.

Május elsején kirándulásokról beszélgettek.

— Én vidéken voltam mondja egyik.

— Kelemes utad volt?

— Ördögöt! Annyian voltunk, hogy az egész uton egy lábon állottam.

— Hát a másik lábod hol volt?

— Azon mások állottak.

Félholtra vert boszorkány.

Kisebb falvakban, ahol a tanulók elégtelensége miatt még iskolát nyitni nem lehet s hosszú időn át a nemzedékek az irás-olvasás tanulása nélkül nőttek fel, sőt papot is csak hetenkint kétszer látnak, ha csak be nem mennék a parochiára, — még rendkívül elfogultságban, elmaradottságban senyved a nép.

Radnót kisközségben is a gyerekek csak a tavaszi és őszi hónapokban járnak a szomszéd faluba elvértve iskolába, mert ilyenkor a szülők hazafogják őket munkára télen pedig fizikai lehetetlenség őket a szomszéd faluba küldeni. Így van itt ez már régóta, azért nincs benne semmi különös hogy a radnótiak még most is hisznek a boszorkányokban.

Már régóta gyanakodtak Szele Kiss Györgyné, hogy a boszorkánysággal is foglalkozik. Karácsony éjjelén azután a Lucaszékével többben biznyságot szereztek róla, hogy Szele Kiss Györgyné a falu boszorkánya. Csak alkalomra vártak hogy a gonosz indulatot kiverjék belőle.

Az alkalom tegnap éjjel el is érkezett, a mikor Szele Kiss Györgynét meglátták az erdőből hazajöve furcsa nótákat dudolva. Körösztös Péterék háza előtt levő padra leült és különös dudolását folytatta.

Másnapra Körösztös Péterné betegesen ébredt fel. Erre még reggel betörték Szele Kiss Györgyné ajtaját és félholtra verték. Az arra jövő csendőrőrsjárat akadályozta meg, hogy tán még utóbb agyonverjék Szele Kiss Györgynét. Ez őrsjárat értesítette a csendőrőrsöt s a csendőrség már ki is szállt, hogy megindítsák a vizsgálatot a tettesek ellen.

A több helyütt súlyos sérülést szenvedett Szele Kiss Györgynét orvosi ápolás alá vették.

TANUGY.

Iskolaszéki ülés. Folyó évi május hó 11-én délután fél 5 órakor a központi községi elemi népiskola nagytermében iskolaszéki ülés tartatik, a következő tárgysorozat mellett: A felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag jelölése. A városi tanács határozata a tan- és felvételi díjak szedése tárgyában. U. a. határozata a 6. ig. tan. ker. iskola udvara egy részének kertté átalakítása tárgyában. Elnöki jelentés a mulasztási kimutatások tárgyában. A sándori r. kath. iskolaszék kérvénye, melyben kéri az iskolaszéket, hogy a sándori iskolánál mindig r. kath. tanító alkalmaztassék. A népisk. fel-

ügy. igazgató jelentése a záróvizsgálatok sor- és időrendjének megállapítása tárgyában. U. a. jelentése a tankötelesek összeírása tárgyában. U. a. jelentése a pótvizsgálatok napjának meghatározása tárgyában. U. a. jelentése a bel- és külterületi tanítóknak a jövő tanévre szóló beosztása tárgyában. U. a. jelentése a jövő tanévi szorgalom idő kezdetének meghatározása tárgyában. U. a. jelentése az iskolák szünidei áttisztítása tárgyában. Palotay Bódog működési bizonyítványa. Az ezután beérkező tárgyak megtekinthetők az isksz. jegyzői irodában.

TAVIRATOK

A háboru.

Tokió, május 8. A mandzsuri haretérről jelentik, hogy Oyama marsall szélső jobb, ugyszintén szélső balszárnya jeletékenyen előrenyomult.

Tokio, május 8. (Hivalalos.) Egy japán csapat, mely Tungpoából északai irányban vonult előre, szétugrasztotta az ellenséges lovasságot és hétfőn megszállotta Tungpoától északnyugatra 28 mértföldnyire levő Kujatajt. Egy más csapat, mely Fatumenből nyomult előre Faunhua felé, 4-én az Erziatun és a Fatumentől 30 mértföldnyire északkeletre levő Paciatun vidékén álló ellenséget szétverte és ugyanaznap este megszállotta Pataotunt.

Labua, (Borneo), máj 8. A Csiéngmai nevű gőzös 5-én éjjel Labuantól 50 mértföldnyire északkeletre, egy egy két hadosztályból álló horgonyzó hajóhad mellett vonult el. Hogy melyik hajóhad volt ez, felismerni nem lehetett, de a hajók ki voltak világítva és úgy látszott, hogy szentet vesznek fel.

Tokió, május 8. A Vladivosztkóból kiindult orosz torpedó-naszádokról újabb hírek nem érkeztek. Azt hiszik, visszatértek a kikötőbe.

Százezer koronás sikkasztás.

Budapest, máj. 8. A rendőrségen néhány nap óta lázasan nyomoznak egy óriási körülbelül százezer koronás sikkasztási ügyben. Leblang József szarvasmarhabizományos, akinek Frank és Társa néven a Mátyás-utca 11. sz. alatt van az üzlete, dr. Klein Rezső ügyvéd útján följelentést tett a társa ellen, hogy ez már harmadfél év óta állandóan meghamisítja a könyveket s ezzel körülbelül százezer koronáig megkárosította. Bérci Béla rendőrtanácsos, aki ebben az ügyben a vizsgálatot vezeti, eddig huszonnégy embert hallgatott ki. Valamennyien nagyon terhelően vallottak a hűtlen társ ellen. Az üzleti könyveket három évre visszamenőleg szintén átvizsgálták s ezekből, valamint a tanuvallomásokból kétségtelenül megállapították, a följelentett bűnösségét. A mai nap folyamán alkalmasint le is tartóztatják.

Az újvidéki mandátum

Újvidék, máj. 8. Mint lapunknak Újvidékről távirják, a megüresedett újvidéki képviselői mandátumra a

a függetlenségi párt Teleki Arvéd grófot jelölt eddig nincs.

Jókai özvegye férjhez megy.

Budapest, május 8. A helyben megjelenő „Kuruc Ujság“ mai híre szerint a halhatatlan költő özvegye a gyászév letelte után újból férjhez megy. Dr. Schwarc Gusztáv egyetemi tanár lesz a második férje, kivel állítólag az ősszel fog egybekelni.

SZINHÁZ.

Haiduk hadnagya. Szombaton este az új operette személyzet Rajna és Cobor operettejét adta elő Németh Ignác karmester jutalomjátékaul kifogástalanul, csupán a karszemélyzet mutatkozott ismét gyengének. Lónyai Piroska, Solti Vilma és Szabados Gizi mindannyian szépen érvényesültek szerepeikben. Király a címszerepet nagy igyekezettel alakította és meleg baritonján nagy tettség mellett énekelte szép dalait. Rátkai ügyes mókái ma sem tévesztették el hatásukat. A szép számu közönség meleg óvációban részesítette társulatunk derék karmesterét, kinek értékes ajándékokat, virágot és koszorukat nyújtottak föl.

Hét Schlésinger. A fővárosiak nyári szórakoztatására készült kasszacomédiát bátorkodott a szezon végével színházunk direktője színre hozni. A magyar színészet díszére épen nem illő tákolmány nyal és annak előadásával e rovatban nem foglalkozhatunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy aligha van szintársulatunknak egyetlen egy tagja is, aki nem látná ambíciójának és hivatásának megsértését abban, hogy a felsőbbsege által brettlivé alacsonyított színpadon a magyar kultúra tényezőit nevetség tárgyává teszik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megrágalmazott földbirto-

kos.

A helyben megjelenő B. H. múlt évi augusztus 24-iki számában egy nyilttéri közlemény jelent meg Halbrohr Sándor helybeli lakos aláírásával Kopilovics Lukács földbirtokos ellen, kiről azt állítja, hogy egy névtelen hírlapi cikket adott közre, melyben a helybeli zálogház intézetet támadja. Halbrohr e közleményben Kopilovicsot kéjelgással, hamis tanúzással és uzsoráskodással vádolja és a zálogházintézet egyik volt alkalmazottját Balaton Mari-kát is női becsületében táadja. Mindkét megrágalmazott sajtóperrel támadta meg a nyilttéri közlemény szerzőjét és a kir. törvényszék mint sajtóbírószág mára tüzte ki annak tárgyalását. A tárgyaláson Szordahelyi Sándor elnökölt, vádlottat Klein Mátyás ügyvéd védte, sértett képviselőjeként dr. Vojnics H. József ügyvéd szerepelt. A tárgyalás megkezdése előtt vádlott bocsánatkérésre hajlandóan nyilatkozott, de sértettek azt nem fogadták el, minek folytán a bíróság ítéletet hozott, melyben vádlottat két rendbeli rágalmazás vétségében monddta ki bűnösnek s ezért 14 napi fogháza 100—100 kor. pénzbüntetésre ítélte, továbbá 15) kor. büntetési költség megtérítésére s az ítélet hírlapi közzétételére kötelezte. Vádlott és védője az ítélet ellen felelőzést jelentettek be.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

52.

A boldogság rövid ideig tartott. Sternfeld meglepte a feleségét, amint egy napon egyik utjáról váratlanul hazajött, hogy Günter nevű jószágigazgatójával szerelmeskedik. A férfi beülete gyógyíthatatlanul meg volt sebezve. A férfi hozzáillő módon vett elégtételt. Egyetlen fillért sem követelve feleségének vagyonából, szegényen, ahogyan jött, távozott a birtokról, amelyen feleségével élt. A nő hasztalanul kísérlette meg a békülést. A bukott most válásra akarta kényszeríteni a férjét. De a férfi ekkor is ellentállt. Egy másik férfit ne tehessen szerencsétlenné, bárhova forduljon, bárhol lakják is. Kísértéként követte mindenhová, ha lakóhelyet változtatott. A tetszelgő, kikapó nő már nem élvezhette az életet.

Én mindezt később tudtam meg, mert mikor ezek történtek, akkor én az egyetemen és még fiatalabb voltam, semhogy a dolgot a maga komolyságához mérten mérlegelni bírtam volna. Néhányszor és csak futólagosan láttam Sternfeld urat. Amit megtudtam, az nagynénem javára volt elferdítve. Így magyarázhatom csak meg az ellenszenvet, amelyet akkor Sternfelddel szemben éreztem.

A tanulmányaimat befejeztem és én mint fizetéstelen ülnök M-be lettem kinevezve, ahol akkor Sternfeldné is tartózkodott. Az a kis vagyon, melyet atyántól örököltem tanulmányaimra ment. Rossz idők következtek rám és épen ezért örömmel fogadtam nagynénem ajánlatát, hogy a házában lakjam. Nemsokára annyira magához láncolt, hogy fény-

üzési vágyának hódolva, s hogy az általa bennem keltett szenvedélyeket kielégítem, adósságokba vertem magamat. A baj fejemre nőtt, mentséget nem láttam, kétségbe estem. Ekkor azt tanácsolta, hogy hamisítsam egyik barátom nevét a váltón. Nehéz helyzetemben is nagynénem rábeszélésének engedtem s belőlem a könnyelmű emberből bünnös ember vált.

Ekkor ismertem meg azt a leányt, akinek később összetörtem a szívét. Igazán szerettem Marit. De mit ért Sternfeldné előtt két szív benső viszonya. Gunyosan nevetett, mikor erről beszéltem, s ekkor eszelte ki Waldstädt Aurorával kötött házasságomat. A nagynénem kifizette a váltót, s azzal fenyegetett, hogy hatalmában vagyok. Hasztalanul lázadt fel becsületérzésem az ellen, hogy Marinak adott szavamat megtörjem; a cselszövő nő jól értett annak a fegyvernek a forgatásához, amely ellenem a kezei között volt. Akarata előtt meg kellett hajolnom, és a gazdag örökösnővel való frigy, a szerelem nélküli frigy, megkötöttem. A menyegző napján meg kellett tudnom azt is, milyen ravaszul tudott nagynéném számítani. Nagy kamatok árán kellett a váltót beváltanom.

Te is ott voltál a menyegzőmön, láttam, minő sikerrel szőtte körötted hálóját. És azóta már ezerszer megátkoztam gyengeségemet, amiért nem figyelmeztetted, nem mentetted ki veszedelmes hálójából.

Wittgenstein ur kezét nyújtott a lünygyi tanácsnak.

— Ne kinozd magadat szemrehányásokkal, szólt szelíden. Amit rosszul tettél, azért keserűen meg kellett lakolnod. De beszélj tovább, még nem mondtál el mindent.

Azon a napon, amelyen nagynénémét vártam, hogy kifizessem neki azt az összeget, melyet szolgálataiért

követelt, folytatta a bünygyi tanácsos, Sternfeld ur is meglátogatott. Évek óta semmit sem hallottunk felőle, s azt hittük, hogy meghalt. Őtőle tudtam meg szegény Marim sorsát és én elég szívtelen voltam, hogy letagadjam apaságomat. Őtőle tudtam meg azt is, hogy az mi szegényházban lakik. Mikor Sternfeld tőlem távozott az előszobában találkozott a feleségével, aki ijedtében elájult. Miközben én segítségére siettem, Sternfeld, vagyis a szomszéd ur, amint a szegényházban hivták, eltűnt.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓ K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, az Egressy-utcában levő jó hírnevű

huscarnokomat

május hóban

Wesselényi-utca, Dr. Békeffy Gyula ur házába

(a polgári leányiskolával szemben) helyezem át.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradok tisztelettel

Schlesinger Ferenc

mészáros.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Le. kisebb hirdetés 30 fillér.

Antikvárium Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiumma szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drk-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olesón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Raktár kiárusítás minden elfogadható árban Kész női ruha, blous, alsó szoknya, gyermek ruha, női ing stb. VI. Deák-utca Dr. Szilassi házában a teljes berendezés eladó.

Házvezetőnői állást keres egy idősebb nő. Cim a kiadóhivatalban.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. megrendelőimet, hogy helyben, Wesselényi-utcában, »Nemzeti Casino« helyiségében

Hadnagy és Tilli

cég alatt fennálló

férfi-szabó

üzletből

mai naptól Hadnagy István ur kilépett és azt Balogh-féle házába áthelyezve, saját nevem alatt tovább fogom vezetni.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Tilli Ádám.

DEUTSCH ALBERT

cipőraktára Szabadka, Főtér 1 szám.

Gyermek fűzős cipő
barna v. fekete.Legnagyobb
választék!Legjobb
kivitel!Leány fűzős cipő
fekete v. barna.Valódi Goodyear „Világ-cipő” a jelenkor
elismert legjobb cipője.

Férfi czugos tartós ft. 2.50

Férfi fűzős cipő, erős „ 3.—

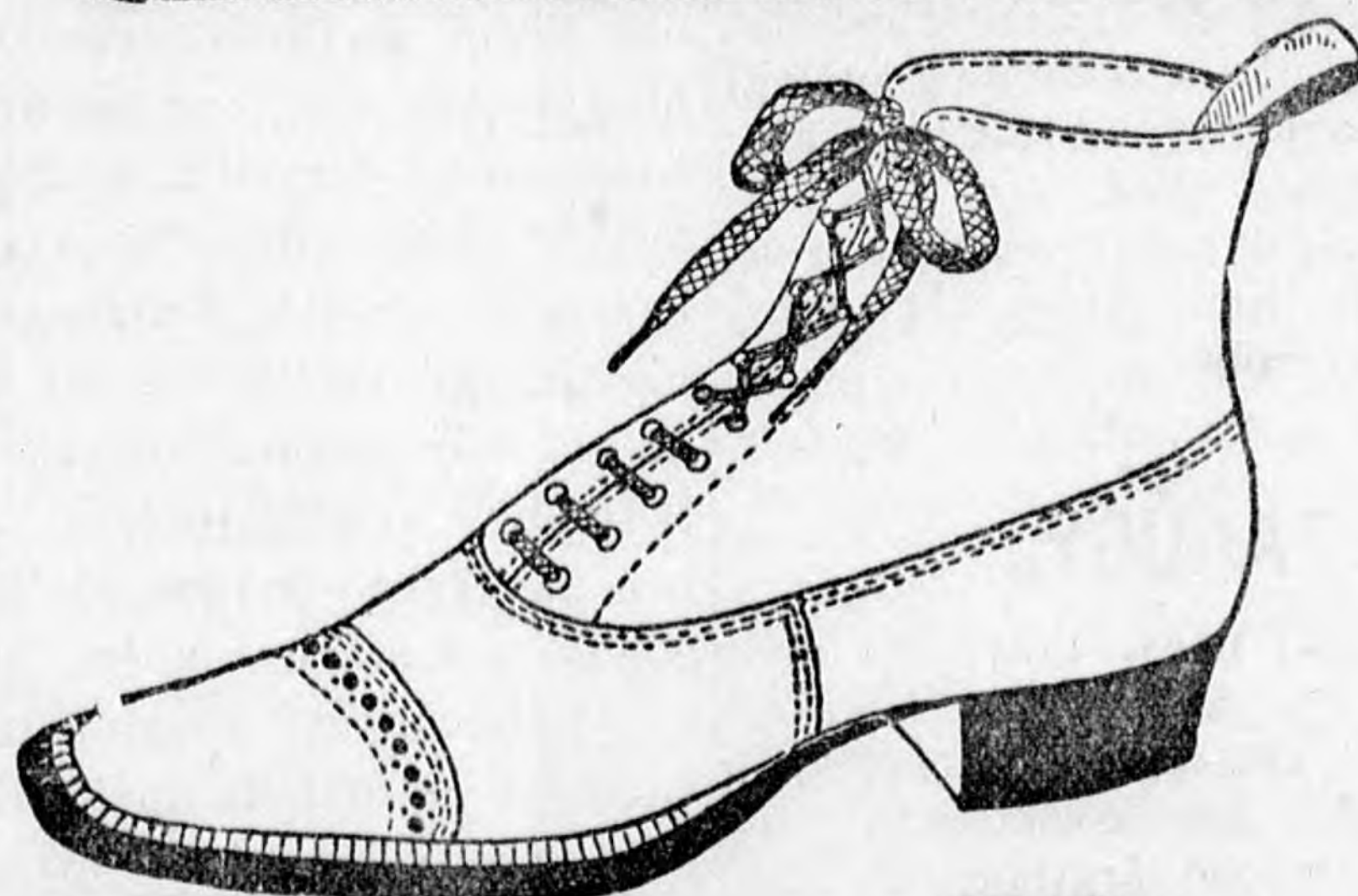
Férfi fűzős Boxc pő „ 4.50

Tisztí cipő borjubőrből „ 4.75
Goodyear varrott.

Férfi fűzős cipő barna bőrből, elegáns „ 4.—

Férfi fűz. cipő Chevraból „ 5.50
Goodyear varrott.

Férfi hegymászó cipő „ 6.75

Elegáns! Olcsó!
Köni ipar!

Női czugos cipő ft. 2.50

Női fűzős cipő, tartós „ 2.75

Női gombos cipő, fekete „ 3.—

Női fűzős cipő, barnabőrből „ 3.—

Női fél cipő fekete bőrből „ 2.—

Női fél cipő barnabőrből „ 2.25

Női fűzős cipő Chevraból „ 4.5
Goodyear varrott, elegáns, sikkes.

Divatos formák!

Jó anyag

Tartósság

Kiváló minőség!